

ВРОЈ 10 ДЕПТА

www.nb.rs

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке на плаћају се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

ПРВИ ЗНАЦИ

Рим, 9. октобра.

»Трибуна« има овај извештај из Швајцарске: Већ неколико дана аустро-швајцарска граница строго је затворена. Тврди се да томе није неки војнички узрок, већ политички.

Имамо сигурне податке, да су избиле озбиљне побуне међу Чехо-Словацима, које су наступиле због изјаве председника владе и министра спољних послова графа Чернина. Чешки патриоте разочарани су владином политиком и отворено су почели револуционарну агитацију против државе. Бечка влада је због тога најстрожије затворила границу, да би спречила да изађе ма каква вест о тим догађајима.

КОРНИЛОВ

Покрет генерала Корнилова, нема сумње, изазвао је био доста узбуђења код савезника и озарио надом наше непријатеље. Али су ипак биле две ствари, које су ублажавале забринутост: крајње поузданаја руске провизорне владе у држању према Корнилову и известни знаци, да Корниловљев покрет нема превратнички карактер, те ће се све свршити на миру.

Тако је и било.

Генерал Корнилов се предао, кад је видео да је провизорна влада доволно снажна, што је, како изгледа, он једино и желео. Сад ће Корнилову бити суђено, зато што се формално мора судити сваки такав поступак, али је већ до сада, са многих страна, потврђено да су га покретале само патриотске побуде.

Готово сви руски листови, који данас пишу најслободније, не сматрају Корниловљев покрет као велездајнички. Чак и екстремни орган Максима Горког »Новаја Жизн« каже да ће се напустити оптужба за велездају, јер је полазак трећег коњичког корпуса на Петроград тражила сама влада. Генерал Алексијев, чија је поглавита заслуга за брзо и добро решење тога сукоба или неспоразума, оставља суду да да реч, али с уверењем истиче, да су побуде генерала Корнилова биле патриотске и да ће скори дани изнети на видело његову невиност као и многе ствари, које се раније нису могле казнати.

ЗВЕЗДИЦЕ

Виљем II озбиљно хоће да зида на неком свом имању „Храм Мира“, јер тако јавља „Нордадјче Алгемајне Дајтунг.“

Откуда ти контрасти у људима, да комичари цјеју амбиција да играју трагичне улоге и обрнуто, и да Виљем II напусти своја Ахила и почне да клања Атина Палади?

Гарантус

НА РАСПАНКУ

Лозана, 9. окт.

На последњој седници Рајхстага, држао је социјалистички посланик Ландберг један оштар говор, који Волфова Агенција није смела да објави. У том

говору он је изјавио да се он данас, кад види схватље патриотске странке, чуди и диви, како је Немачка и могла да живи у миру већ четрдесет и три године.

»Патриотска странка, од свога оснивања, само сеје неред. Ова странка, у чијим је рукама највећи немачки новац, прети да неће уписивати седми зајам ако влада не буде водила реакционарну политику.

Пангерманисте вређају Рајхстаг, они га сматрају за кукавицу, за проданог непријатељу.

По њима је Шајдерман плаћен од Енглеске. Разуме се, наши пангерманисти не разумеју, да неко може имати и други идеал сем новца!«

ЗАРАЗА У НЕМАЧКОЈ

Париз, 9. окт.

Из кореспонденције која је нађена код хиљаде заробљеника у Вердену, добијени су драгоценни подаци о санитарном стању у Немачкој. По тим писмима утврђено је да влада дигитерија, због оскудице у храни и због рђаве хране. Нарочито је зараза јако развијена у Берлину, Келну, Милхајму, Кобургу, Хале, Висбадену и т. д.

КРАТКЕ ДЕПЕШЕ

Лондон. — Лорд Роберт Сесил, државни подсекретар у министарству спољних послова, изјавио је на питање, које му је стављено у склопу о будућој судбини Цариграда и Дарданела, да не може ништа ново да каже после онога што је већ познато.

Лондон. — »Тајмс« пише што Немачка моли толико за мир, то је зато што види да је њена економска будућност у опасности од коалиције свији цивилизованих народа који су сви против ње.

Атина. — Одеје је скупљено, у корист пострадалих од пожара у Солуну 358.500 драхми.

Њујорк. — »Њујорк Хералд« констатује, да немачки и аустријски кораџи за мир не могу наћи кредит у свету, пошто су ова два народа обешчашћена вебројеним злочинима, које су починили.

РАДИ ЗАШТИТЕ

Рим, 9. окт.

Британско посланство извештава да је енглеска влада прекинула сваки трговачки и телеграфски сао-

браћај са Холандијом. Ова забрана ће трајати све дотле, док Холандија не забрани пренос песка и метала у Белгију а преко Холандије.

ОДЛАГАЊЕ РАЈХСТАГА

Базел, 9. окт.

После доношења неких закона мање важности и после дебате о интерпелацији о цензури и о опсадном стању, Рајхстаг је одложен. Председник Кампф, закључио је последњу седницу једним говором, у коме је рекао на крају: „Ми смо чврсто убеђени да ћemo моћи постићи чисто мир, који ће сачувати немачки народ и дати му по потребну основу за живот и за слободан развој!“

НЕМОЋНЕ РАСПРЕ

Цирих, 9. окт.

Бечки либерални лист »Најес Винер Тагблат« објављује један ироничан и жучан чланак против пангерманиста и немачких анексиониста, као и против нове патриотске Тирпицове лиге, чије су тенденције обележене крајњом мржњом према свему што није немачко и која је основана на најчистијим доктринама пангерманизма.

Овај лист позива агитаторе пангерманизма из царевине Виљема II да објасне у Бечу како они мисле остварити своје циљеве рата.

Значајно је да се, већ од више недеља, либерални устројарски листови, готово сваког дана, парниче о званичној немачкој политици и изјављују непрестано да се аустријски народ не може злоупотребити за интересе велике Немачке.

Лондон. — Ваш путь вас води на Битољ, на сиви Кајмакчалан, који је напојен јуначком, братском крвљу српском. Кајко добро разумете, да је једно место, с које год стране почнемо зидати нашу народну зграду, да је наш, словенски, Битољ, наш крвави Кајмакчалан, наш Велес, наш Скопље, наш крвави Београд исто што и наша бела Љубљана, наш Трст, наша сундем обасјана Горица. Ви сте потврдили да је Горица, да је Трст, да је

ГРАФ ЛУКСБУРГ

Лондон, 9. окт.

О судбини графа Луксбурга долазе вести које једна другу искључују. Док је пре неки дан Хавасова Агенција јавила да се он укрпа на лађу за Шпанију, сад се јавља да је аргентинска влада решила да га интернира на острво Мартин Грејсија, дотле, док се не укрпа на лађу за Холандију.

КРВАВА БИТКА

Лондон, 9. окт.

Дописник »Тајмса« телеграфише из Амстердама: Немачки новинар г. Шајдерман објавио је у »Германајс« кратак опис садашње битке у Фландрији. Између остalog, он каже:

Узору британска пешадија извршила је напад а водили су је многобројни тенкови, од којих је већи део употребљен близу Гелвелта. Ова чудовишта користећи се густом јутарњом маглом, прискрала су се до самих наших линија, пре него што их је могла опазити наша артиљерија. Ма смо одмах предузели свуда против напада, и страховити битка трајала је целога дана.

Нарочито јака била је борба на линији Кортебек-Пелкапеле-Графенштајбл-Беселер и западно од Гелвелта. Ове су битке најогорченије које је икада видeo овој терен, напољен крвљу. Ни ноћ није прекинула ову страшну битку.

ЕНГЛЕСКА И ПЕРУ

Лондон, 9. окт.

У једној званичној ноти се каже, да је република Перу ставила британским лађама на расположење сва своја пристаништа. Енглеска влада, сматрајући то као израз симпатија према Енглеској и њеним савезницима, изразила је захвалност перуанској влади.

Словеначки добровољци

Овим речима испраћа словеначки лист „Словенски Свет“ из Вашингтона у броју од 19. јула ове године прву чету словеначких усташа:

„Догодило се... Оно, чему смо се у најдубљој дубини своје душе надали, о чему смо сањали у најслађим сновима, данас је чињеница. Дух Матије Губица, дух Матијаша, дух педесет хиљада словеначких и хрватских сељака, који су кроз осам дана крвљу својега срца мутили нашу бистру, словеначку, хрватску и српску Саву, обузео је Словенце, подигла се чета, која је смело развила наше борбено

гесло: „У бој за стару правду!“

„... Да сте ми здраво, сокољи сиви! Бог нек вас благослови, браћо моја!

„... Ваш пут вас води на Битољ, на сиви Кајмакчалан, који је напојен јуначком, братском крвљу српском. Кајко добро разумете, да је једно место, с које год стране почнемо зидати нашу народну зграду, да је наш, словенски, Битољ, наш крвави Кајмакчалан, наш Велес, наш Скопље, наш крвави Београд исто што и наша бела Љубљана, наш Трст, наша сундем обасјана Горица. Ви сте потврдили да је Горица, да је Трст, да је

И још нешто, што

Љубљана српска, јер је српска војска пролила море своје крви за исте оне идеале, за које сте ви поносно понели у борбу нашу бело-шлаву-првеницу заставу, у борбу за нашу слободу, за наше уједињење. Једна је само чињеница, висока као небо, дубока као океан, широка као свемир, тајанствена као Света Тројица: да смо ми Словенци, Хрвати и Срби један, јединствен, нераздружив и недељив народ, једно као Бог у Светом Тројству.

Човек мора бити поштен и честит, добар и племенит, да разуме ту чињеницу, да је у целој њезиној опсежности приведе у дело. Потребно је да очисти своје срце од свега оног гада, кога нам је улила у жиле паклена сила, која је вешто гајила најниже страсти међу народима, међу странакама и код појединача.

„Док не устане краљ Матијаш и његова света војска, која ће донети нашој мучничкој земљи срећу и благостање, мир и љубав, нећемо престати кликати и будити сву нашу браћу на оружје. На оружје, ко љуби своју земљу! Од Атлантика до Пацифика се мора разлегати наша бојевна народна песма: „На збор, на збор сироти роде!“

ЈОШ ЈЕДНА

Лондон, 9 окт.

Из Амстердама телеграфишу, да један путник, који је дошао из Хамбурга, прича да је почетком прошле недеље једна нова немачка крстарица нашла на мину, када је вршила вежбу у хелголандским водама. Она је реморкирана у пристаниште. Удавило се 20 морнара и три официра.

ЈЕ ЛИ МОГУЋНО?

Париз, 9 октобра

«Нордайче Алгемајне Цајтунг», орган канцеларов и главни званични представник немачке владе у јавности, доноси један чланак у коме се Аустрија оптужује да је крива за европски рат. Канцеларов орган каже да је Немачка све учинила, да се рат избегне, али он ипак мора да призна, да је српски одговор од 13. јула 1914 на аустријски ултиматум, по своме значењу стварно могао задовољити аустријске захтеве.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

На фронту Ене била је синоћ јака артиљеријска акција. Наше батерије проузроковале су експлозије у слагалиштима муниције. У области Лафо једна наша патрола задобила је неколико заробљеника. Непријатељ је извршио више препада западно од Мон Корниле на обалама Мезе и код Шапелоте. Сви су они пропали, задобили смо више заробљеника.

Према последњим извештајима, препад, ко-

поводом овога случаја поведена је истрага. Један официр и неколико војника са стране ухапшени су.

ПРОТИВ КАНЦЕЛАРА

Базел, 9 окт.

«Франкфуртер Цајтунг» пише поводом одлагања Рајхстага: Даље је важније да се одржи блок већине него људи, који су данас на влади а који су показали да су неспособни да, са парламентом, управљају земљом.

«Фосише Цајтунг» каже: Влада није умела да учврсти свој положај у Рајхстагу. На против она га је ослабила. Независни социјалисте, због њене неспособности, заиста су добили триумфе.

«Форверц» тражи да одступи канцелар који је наговорен да се приими те дужности, за коју није никако способан. Према њему је Бетман Холвег прави цин. Данашња ситуација је безизлазна с обзиром на независне социјалисте. Ако они не буду стављени на оптуженичу клупу, оптужбе ће се саме изрицати.

«Морген Дост» жали што је дошло до оптуживања посланика и завршује Валенштајновим речима: «Проклет да је овај збор и ко га назива».

Листови са деснице, наравно, мисле друкчије и траже судску истрагу, истичући да је жалосно што политичари прејудицирају пресуду.

САМОДУЛСКИ КОМИНИКЕ

Само је извршили Немци северозападно од Безонвое, узео је размере једног јаког напада. После жестоке борбе француске трупе отерале су нападаче и задржале своје положаје. У вече 8. октобра немачки аероплани бацили су око 60 бомба у области Денкерка. Није било жртава.

РУСКИ КОМИНИКЕ

На целом фронту пушкарање и акција извидничка.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Ирске трупе извршиле су

сано успео испад североисточно од Кроазија и задобили неколико заробљеника. Није претреле никакве губитке. Наше патроле задобиле су јутрос 12 заробљеника југоисточно од шуме Полигон. У току дана биле су обе артиљерије врло активне.

II СУМАРЕНА

Рим, 9 окт.

«Агенција Стефани» јавља:

Врло су мршави извештаји који долазе о операцијама на мору. Узрок је томе што се никад не може тако да утврди колики је био крајњи успех у некој поморској операцији. Непријатељ, са своје стране, доноси о томе извештаје, али се у њима ограничава само на то, да истиче како смо ми овде, онде, повредили међународно право, бомбардовали ову и ону отворену варош или избегава да призна губитке при тим операцијама. Ми пак тек доцније можемо да утврдимо постигнуте резултате. Тако тек данас знамо о једном непријатељском торпиљеру који је потопљен у заливу код Венеције. Исто тако сад смо сигурно утврдили, да смо потопили до сад 11 сумарена, не рачунајући већи број других, о којима немамо података.

СТРАНЦИ У ВОЈСЦИ

Базел, 9. окт.

Дански и алзаски посланици поново су протестовали у великој комисији Рајхстага, зато што се у немачку војску узимају лица, који су изгубили своју народност а нису још постали Немци.

Генерал Маркарт, владин комесар, трудио се да докаже законитост тога поступка, тврдећи да су узимани у војску само они странци, за које се доказало да су већ одавно у Немачкој. Ако су учитеље злоупотребе, оне ће се поправити. Али је било сасвим природно да и ова лица испуњавају своје дужности пре ма Немачкој, пошто су имала од ње и користи.

И поред овог објашњења, комисија је усвојила социјалистички предлог, да се захтева од владе да одустане од свакве праксе. Међутим сва лица остаће да врше помоћну службу.

ВИНО ИЗ 1714

Женева, 7 окт.

Из Тифлиса јављају, да је на Кавказу у гувернеровом подручју нађено најбоље и најстарије вино, које данас постоји. Тамо је нађено вино из 1714 као и вино које је француски краљ Луј Филип поклонио Романовима. У подручју је нађено око 50 флаша коњака из 1814 од кога једна флашка вреди 150 франака. Процењена је вредност нађенога паћа око милион франака.

Сано успео испад североисточно од Кроазија и задобили неколико заробљеника. Није претреле никакве губитке. Наше патроле задобиле су јутрос 12 заробљеника југоисточно од шуме Полигон. У току дана биле су обе артиљерије врло активне.

ХРИСТИЈАНИЈА. — Дуж

норвешке обале и западно од Јитланда плове стотинама мина.

ПАРИЗ. — Г. Ежен Милон, директор Ајфелове куле ујро је.

МИЛАНО. — Швајцарска официрска патрола, која је ноћи између 1 и 2 септембра била залутала преко италијанске границе, ослобођена је.

ЦИРИХ. — Немачке снаге, које су сада ангажоване на западном фронту, у размери су 72 од сто према 28 од сто на источном фронту.

БУЕНОС АИРЕС. — Један Аргентинац платио је 6000 франака за један аутограф азијата Гимеа.

ЛОНДОН. — У Кингерлеу, у Јужној Африци, нађен је један велики дијамант боје чистог ћилибара, тежак 442 карата.

РИМ. — Из Берна јављају, да је, према једној званичној наредби, цивилно становништво евакуисано из пет крањских срезова.

ПАРИЗ. — Пре интервалије о општој политици, социјалисте су решили да гласају против владе.

ЛОНДОН. — „Дејли Експрес“ јавља, да ће после рата аеропланска служба везивати чатаје делове света. Прелаз преко Атланског Океана вршиће се путем преко Асорских острва. Најкраћи пут би био северним делом Атланског Океана и Нове Земље, али је он непрактичан због магле. Њујорк ће бити 24 сата далеко од Лондона. Редовна поштанска служба вршиће се ваздухом са Индијом, Јужном Африком и Аустралијом. Апарати ће ићи брзином просечном од 320 километара на сат и носиће пет путника. Тако ће се мочи 4800 километара прећи за 15 сати.

ЦИРИХ. — Польски социјалиста Хандек, вративши се из Штокхолма, потврђује вест о побуни на бродовима у Килу и Вилхелмсхafenу. Сто револуционара је ухапшено. Револуциони дух све се више развија у марини. Дезертера има на стотине. У радничким круговима влада велика грозничавост,

АТИНА. — Венизелоса ће на путу у Париз пратити министар спољних послова Поплитис.

АТИНА. — Грчка скупштина закључила је сесију али ће се састати у среду да изабере чланове Великог Суда.

ХАГ. — Два енглеска азијата, који су морали да се спусте у Нијеведиен, пуштени су у слободу а апарат је задржан.

ВАШИНГТОН. — Влада је реквирирала све трговачке лађе изнад 2500 тона. Она ће плаћати сопственицима месечно седам долара по тони.

ПАРИЗ. — Према једној информацији, која је објављена у „Најесте Минхен“

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ.

рихтев“, пут Кајзеров у Софију и у Цариград имаје за циљ, да се припреме нови предлоги за мир, које ће поднети Централне Силе. У овој информацији вели се да су у разговорима, који су се водили у Софији и у Цариграду, претресане све могућности и испитани врло пажљиво сви путеви који би довели до решења.

ЈАШ. — За румунског посланика у Токију најменован је бивши министар Ксенопол.

ЦИРИХ. — Обе социјалистичке групе у Рајхстагу гласале су против кредита за обављање трговачке флоте и против кредита министра унутрашњих дела. Ово је први пут да и већина и мањина социјалистичка заједнички гласају против владе.

ЛОНДОН. — „Глоб“ пише да Споразум не може улазити у преговоре са Бугарском, која је, на онакав начин, издала Савезнike.

ЦИРИХ. — Порта је позвала под заставу и неспособне. Људи од 45 до 60 година добили су наредбу да буду готови на први позив.

РИМ. — У немачком главном штабу одржан је понова велики ратни савет. На њему је учествовао Кајзер, Хинденбург, Лудендорф, Михаелис, Килман, Бетман Холвег и Билов.

ЦИРИХ. — Швајцарски листови јављају да су валије у Турској наредиле становништву у варошима, да моражу предати све златне предмете. — Ракми беј нагони грчко становништво из Смирне да се исели у унутрашњост.

БУЕНОС АИРЕС. — Због штрајка железничара, трговина је потпуно укочена у целој земљи.

ПАРИЗ. — Ново шведско министарство, под председништвом професора Едена, састављају искључиво либерали и социјалисте. Социјалистички вођа Брантинг примио је портфељ министра финансија. Ова влада је решена да ће се држати строге ојутралности.

СРПСКИ ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈ
Прошли ноћи одбили смо ватром непријатељски напад уреону Котке.

МАЛЕН ОГЛАСИ

ПИВНИЦУ и РЕСТОРАЦИЈУ •БЕОГРАД•

Отворили смо понова после пожара и снабдели је шијем и правом српском куном. Ресторан је у улици Басилес Ђорђа бр. 74—76, трамвајска станица Вали паша, прва после Маркова поља, а преко пута Американског конзулатата. — Џира К. Васић трг. из Београда, и Васа Златаревић, ресторатор.

10—10

Нова америчанска ЗУБНА КЛИНИКА
Др. Параксевопулоса
Препоручује своју нову америчанку зубну клинику. Једни атеље где се могу начинити америчанские десни са зубима без нешта. Клиника се налази у Егнатијевој ул. бр. 357. За г.г. српске официре и војнике нарочити попуст: 4-12